

Magyarország Alkotmánybírósága

Cím: 1015 Budapest Donáti u. 35-45.

Postacím: 1535 Budapest, Pf. 773.

... elektronikus íratról
készített másolat.

2020 DEC 15.

22

Fővárosi Törvényszék útján

Cím: 1027 Budapest, Fővárosi Törvényszék
Közigazgatási Kollégiuma 7.

FŐLAJSTROMSZÁM

KEZDŐIRATON:

Postán/Gyűjtőlédába/Személyesen/E-mailen/Faxon/E-irat

Indítványozó:

2020 DEC 15

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV/ 00079 - 0 / 2021	
Érkezett: 2021 JAN 18.	
Példány:	Kezelőiroda:
Melléklet:	db

képv.:

KPMG Legal Tóásó Ügyvédi Iroda
dr. Tóásó Bálint ügyvéd

alkotmányjogi panasz

A Fővárosi Törvényszék előtt
105.K.700.451/2019. ügyszámon, majd a Kúria
előtt Kf.V.39.291/2020. ügyszámon
folyamatban volt fellebbezési eljárásban, a
Fővárosi Törvényszék 105.K.700.451/2019/9.
számú, valamint a Kúria Kf.V.39.291/2020/5.
számú ítéletének alaptörvény-ellenességére
tekintettel

103

Alkotmánybíróság

1015 Budapest, Donáti u. 35-45.,

1535 Budapest, Pf. 773

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott

(a továbbiakban: „Indítványozó”) az A/1. számú melléklet alatt csatolt meghatalmazással igazolt jogi képviselője útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény („Abtv.”) 26. § (1) bekezdése és 27. § -a alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjeszti elő.

Indítványozó kéri a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Kúria felülvizsgálati eljárása során Kf.V.39.291/2020/5. számon hozott ítéletének (A/2. sz. mellékletként csatolva), illetve a Kúria ítéletével jóváhagyott, a Fővárosi Törvényszék (a továbbiakban: „Bíróság”, együttesen: „Bíróságok”) által 105.K.700.451/2019/9. számon meghozott ítélet (A/3. sz. mellékletként csatolva) alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 43. §-ának megfelelően semmisítse meg azt.

Kérelme indokolásaként Indítványozó az alábbiakat adja elő:

1. AZ INDÍTVÁNY BENYÚJTÁSÁNAK TÖRVÉNYI ÉS FORMAI KÖVETELMÉNYEI

1.1 A pertörténet és a tényállás ismertetése

Előrebocsátjuk, hogy Indítványozó tisztában van a Tisztelt Alkotmánybíróság számos döntésében kifejtett azon állásponttal, miszerint „a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panaszra, egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna.” Indítványozó ezért kiemeli, hogy bár ismertetésre kerül a jelen szakaszban a hatósági, elsőfokú bírósági, valamint Kúriai ítélet tartalma, valamint az Indítványozó azzal kapcsolatos álláspontja és aggályai ugyanakkor Indítványozó azon alkotmányjogi jelentőségű kérdéseket, a bekövetkezett alapjogi jogsérelmet, mely tekintetében a Tisztelt Alkotmánybíróság vizsgálatát és döntését kéri, külön pontokban (1.5, 1.6) jelöli meg, illetve indokolja (2.).

(a) Indítványozó tevékenységének bemutatása

Az [redacted] a 2017-ben az [redacted] yesülésével létrejött Európa vezető követeléskezelési szolgáltatásokat nyújtó vállalatcsoportjának magyarországi leányvállalata. A vállalatcsoport több évszázados múltra tekint vissza. Az [redacted] vállalatcsoport [redacted] országában, valamint [redacted] al rendelkezik.

Az Indítványozó többek között cégeknek és szervezeteknek is nyújt szolgáltatásokat, valamennyi ágazatra kiterjedően nyújt szolgáltatást ügyfeleinek a kintlévőségek kezelésében és vállalkozásuk fejlesztésében. Az Indítványozó a szolgáltatások széles palettájával rendelkezik, az adminisztratív, a jogi és a nemzetközi behajtáson túl megelőző szolgáltatásokkal és lejárt lakossági követelések megvásárlásával is foglalkozik.

Az Indítványozó főtevékenysége a követelések kezelése és behajtása, mely tevékenységet a követeléskezelési tevékenység két elkülönülő módjával is ellátja, azaz mind engedményezés útján, illetve mind megbízás útján is ellátja. Már előjáróban is szükséges leszögeznünk, hogy e tekintetben fontos különbség, hogy - ahogy azt Indítványozó az alábbiakban részletesen kifejti, illetve ahogy ezt a megelőző eljárások során is több alkalommal részletesen bemutatta - míg a megbízás esetén a követelés behajtása a megbízó nevében, az ő javára folyik, és a jogosulti pozícióban nincs változás, tehát a behajtó cég az alapjogviszony tekintetében harmadik személynek minősül, addig az engedményezés esetén a követeléskezelő cég a saját nevében szólítja fel a fogyasztót/ügyfelet

teljesítésre, vagyis ő lép az eredeti jogosult helyébe az eredeti jogviszonyba, tehát egyértelműen ő a követelés jogosultja.

Jelen ügy szempontjából az Indítványozó engedményezés folytán történő követeléskezelési tevékenysége, illetve annak adatvédelmi aspektusai kerültek vizsgálat alá, azonban ahhoz, hogy ezen tevékenység megfelelő módon értékelésre kerülhessen a megbízás alapján történő követeléskezelési tevékenység egyes jellemzőit is szükséges majd górcső alá venni.

(b) **Előzmények**

[redacted] adós („Adós”) és a [redacted] mint hitelező („Hitelező”) között 2000. május 18-án kölcsönszerződés jött létre („Kölcsönszerződés”). A Hitelező, mivel az Adós 145.033,- Ft hátralékát többszöri felszólításra sem rendezte, a Kölcsönszerződést 2002. május 08-án azonnali hatállyal felmondta („Felmondás”).

A Hitelező az Adóssal szemben, a Kölcsönszerződés alapján fennálló, fentebb részletezett követelését („Követelés”) 2002. december 6-án az [redacted] részére engedményezte („Első Engedményezés”).

Ezt követően 2007. február 26-án az [redacted] Kölcsönszerződésből származó Követelést tovább engedményezte a [redacted] („Második Engedményezés”). Végezetül pedig, 2011. május 11-én a [redacted] tovább engedményezte a Kölcsönszerződésből származó Követelést az Indítványozóra („Harmadik Engedményezés”).

Az Indítványozó a Harmadik Engedményezés révén a rá átruházott Követelés kapcsán 2011. május 30-án küldött fizetési felszólítást („Fizetési felszólítás”) küldött az Adós részére. Ezt követően pedig 2012. szeptember 4-én megküldte az Adósnak az utolsó fizetési felszólítását („Utolsó fizetési felszólítás”) is. A Fizetési felszólítás, valamint az Utolsó fizetési felszólítás az Adós [redacted] címére került kipoztázva, ahonnan a tértivevény „elköltözött” jelzéssel érkezett vissza.

Ezt követően, 2012. december 3-án az Indítványozó képviseletében eljáró [redacted] „Tájékoztatás közjegyzői eljárás megindításáról” c. levélben tájékoztatta („Tájékoztatás”) az Adóst, hogy minden további figyelmeztetés és felszólítás nélkül kezdeményezni fogja a kilátásba helyezett jogi eljárásokat az Adós teljesítésének elmaradására tekintettel. Jelen bekezdésben hivatkozott Tájékoztatás is „elköltözött” jelzéssel érkezett vissza Indítványozóhoz az [redacted] utcai címéről.

Ezt követően, 2015. decemberében, az Indítványozó az Adós új lakcímének tisztázása érdekében az akkor még fennállt KEKKH rendszerből lekérdezést hajtott végre, melynek során az Adós Hegykői címe jutott az Indítványozó tudomására. 2016. május 5-én Indítványozó fizetési felszólítást küldött Adós Hegykői címére („Újabb fizetési felszólítás”) is.

2017. január 10. napján Indítványozó részteljesítési, fizetési kedvezményre vonatkozó ajánlatot („Új ajánlat”) küldött Adós részére, melyben a teljes tartozása 30 %-ának elengedését ajánlotta fel, a fennmaradó rész megfizetése esetén.

Indítványozó 2018. szeptember 5. napján kelt Végrehajtási eljárást megelőző utolsó felszólítást („Végső Fizetési Felszólítás”) küldött az Adósnak.

2019. január 29-én Adós panaszt („Panasz”) nyújtott be Indítványozóhoz, melyben előadta, hogy az Indítványozó és közte nem létezik szerződés és kérte, hogy Indítványozó a személyes adatait törölje, valamint kérte, hogy Indítványozó tájékoztassa arról, hogy milyen adatait tartja nyilván. A Panasz egy velemi címről érkezett.

Indítványozó a Panaszra 2019. február 6-án kelt válasziratban reagált („Válaszirat”). Indítványozó Válasziratában kérte Adóst, hogy amennyiben a Követelés kapcsán fennálló tartozását rendezte és rendelkezik annak rendezését alátámasztó igazolással, szíveskedjék megküldeni annak másolati példányát Indítványozó részére. Ellenkező esetben Indítványozó a Követelést mind jogalapjában és összegszerűségében fenntartja. Adós Indítványozó ezen Válasziratára nem reagált semmilyen módon, a kölcsön visszafizetésének igazolására dokumentumot nem terjesztett elő. Ezt követően azonban

2019. március 5-én kelt megkeresésével az Adós a Nemzeti Adatvédelmi és Információbiztonság Hatósághoz („NAIH”) fordult.

(c) **Az adatvédelmi hatósági eljárás bemutatása**

Az Adós NAIH-hoz intézett megkeresésében előadta, hogy a Követelés fennállását vitatja, álláspontja szerint a kölcsönt már visszafizette. Erre tekintettel, Adós álláspontja szerint az Indítványozónak már nincs jogalapja arra, hogy Kölcsönszerződés teljesítéséhez kapcsolódó személyes adatait („Személyes Adat”) kezelje.

NAIH az Adós fenti megkeresésére és kérelmére tekintettel 2019. március 6-án adatvédelmi hatósági eljárást kezdeményezett az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény („Infotv.”) 60. § (1) bekezdése, valamint a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete („GDPR”) alapján az Indítványozóval szemben, NAIH/2019/2566. ügyszámon („Hatósági Eljárás”).

A NAIH „a tényállás tisztázása érdekében a Hatósági Eljárás keretében 2019. március 29-én kelt végzésével („Végzés”) megkereste Indítványozót és felhívta, hogy adjon tájékoztatást az adatkezelése céljáról, jogalapjáról, a Harmadik Engedményezés megtörténtéről és időpontjáról. Emellett a NAIH az adatvédelmi nyilvántartása vonatkozó része megküldésére is felhívta Indítványozót. A Végzésre Indítványozó 2019. április 18-án kelt válasziratban („Válaszirat II”) teljes körűen reagált, a kért dokumentumokat a NAIH rendelkezésére bocsátotta.

A NAIH 2019. augusztus 8-án meghozta határozatát („Határozat”), melyben téves jogértelmezése folytán, az alábbi jogszabálysértő megállapításokat tette:

A NAIH – Indítványozó álláspontja szerint – téves jogértelmezése révén kimondta, hogy Indítványozó a GDPR 6. cikk (1) bekezdés b) pontja alapján jogszerűen nem kezelheti az Adós személyes adatait.

Felhívta továbbá az Indítványozót, hogy tájékoztassa az Adóst, hogy a GDPR 14. § (2) bekezdés b) pontja alapján milyen jogos érdek alapján szükséges az Adós személyes adatainak követeléskezelési célú adatkezelése, illetve ezen érdek az Adós alapvető jogaival szemben elsőbbséget élvez-e. Felhívta továbbá Indítványozót, hogy tájékoztassa az Adóst az öt megillető tiltakozási jogról, valamint arról, hogy ezt milyen módon gyakorolhatja. Ezenkívül kifejtette, hogy abban az esetben, ha az Indítványozó a jogos érdekét igazolni nem tudja, akkor köteles az Adós ezen adatait törölni.

Kifejtette továbbá, hogy amíg az Adós adatait Indítványozó nem törli, köteles korlátozni az Adós személyes adatainak követeléskezelési célú kezelését.

A NAIH több szempontból is jogszabálysértő Határozatát az alábbi indokolással kívánta alátámasztani:

A NAIH kifejtette, hogy – Indítványozó véleménye szerint – téves álláspontja alapján a GDPR 6. cikk (1) bekezdés b) pontja szerinti jogalap nem alkalmazható olyan adatkezelésre, amely a szerződés nemteljesítése miatt előidézett helyzet orvoslása érdekében a szerződő felek rendszeres együttműködési kötelezettségéből fakadó lépéseken túlmutató cselekmények megtételéhez szükséges.

A GDPR 6. cikk (1) bekezdés b) pontja alapján történő adatkezelés előfeltétele – téves álláspontja szerint –, hogy a szerződés, amelynek teljesítésére hivatkozással az adatkezelés történik, az létezzon, valamint érvényes és hatályos legyen. Ez álláspontja szerint lehetetlen jelen ügyben, ugyanis a Kölcsönszerződés teljes egészében megszűnt, többé joghatás kiváltására nem alkalmas. Ebből kifolyólag a NAIH szerint Indítványozó akkor sem hivatkozhatott volna jogszerűen az adatkezelése jogalapjaként a GDPR 6. cikk (1) bekezdés b) pontjára, ha egyébként az lenne az adatkezelésének a megfelelő jogalapja.

Az engedményezések révén véleménye szerint a Követelés elvált az alapjogviszonytól és a Követelés engedményes általi érvényesítése, illetve az ahhoz kapcsolódó adatkezelés már nem az alapul fekvő szerződés érvényesítése érdekében történik, mivel a Követelés teljesen függetlenné vált a szerződéstől.

Utalt arra is, hogy az Indítványozó olyan Követelést tart nyilván az Adóssal szemben, mellyel kapcsolatban az Adós nem csatolt be olyan bírósági döntést, mely megállapítaná, hogy az nem áll fenn, ezért az Indítványozó által nyilvántartott követelésre tekintettel a jogos érdek elvileg fennállhat. E körben utalt arra, hogy vizsgálni szükséges azt is, hogy a vitatott Követelés fennáll-e, illetve hogy az nem évült-e el.

(d) **A Bíróság ítélete**

Indítványozó álláspontja szerint a NAIH Határozata több szempontból is jogszabálysértő volt annak téves jogértelmezése révén, ezért a Bírósághoz keresetlevelet terjesztett elő 2019. szeptember 12-én.

A 2020. február 12. napján tartott tárgyaláson a Bíróság meghozta ítéletét („**Ítélet**”), melyet szóban egy mondatral indokolt, mégpedig, hogy a Bíróság álláspontja szerint a Kölcsönszerződés a felmondással megszűnt, ugyanis egyértelműen kimondta a jelen ügyben alkalmazandó Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény („**régi Ptk.**”), hogy a felmondás a szerződést megszünteti, így az adatkezelés szerződéses jogalapon nem lehetséges.

Az írásba foglalt Ítélet a szóban elhangzottakhoz képest az alábbiakat rögzítette:

i. Anyagi jogi szempontú indokolás:

- A tárgyaláson elhangzott szóbeli „indokolással” ellentétben a szerződés megszűnésével kapcsolatban előadottakra csak érintőlegesen utalt a Bíróság az írásba foglalt Ítéletben. A hangsúly az engedményezés kérdéskörére helyeződött át. A Bíróság álláspontja szerint az NAIH helytállóan hivatkozott a Ptk-hoz fűzött indokolásra, miszerint az engedményezés a követelés tulajdonjogának átruházása, az engedményezéssel tehát a követelés elválik az eredeti jogviszonytól, amelyből az származik, és az engedményes kizárólag a követelés és nem az alapjogviszony vonatkozásában lép az engedményező helyébe.
- A Bíróság véleménye szerint a NAIH helytállóan hivatkozott arra, hogy az engedményezés a követelés tulajdonjogának átruházása, az engedményezéssel tehát a követelés elválik az eredeti jogviszonytól, amelyből az származik, és az engedményes kizárólag a követelés és nem az alapjogviszony vonatkozásában lép az engedményező helyébe.
- A Bíróság Ítéletében rögzítette azt is, hogy a felülvizsgált közigazgatási eljárás jogszerűsége kérdésében kellett állást foglalnia, a GDPR és az Infotv. irányadó rendelkezéseinek értelmezésével, nem pedig az Indítványozó alapvetően polgári jogi, a szerződés engedményezésének részleteit tárgyaló jogkérdésben kellett kifejtenie álláspontját. Ennek ellenére, maga a Bíróság is rögzítette Ítéletében, hogy a GDPR 6. cikk (1) bekezdésének b) pontja alapján történő adatkezelés előfeltétele, hogy a szerződés létezzen, valamint érvényes és hatályos legyen, amelynek teljesítésére hivatkozással történik az adatkezelés.
- A Bíróság annak ellenére, hogy a tárgyaláson egyértelműen azt helyezte előtérbe, **meglehetősen szűkszavú adatvédelmi szempontú érvelést adott írásba foglalt Ítéletében.** Az adatvédelmi kérdések kapcsán pusztán annyit rögzített, hogy a GDPR 6. cikk (1) bekezdésének b) pontja szerinti szerződéses jogalapot szűken kell értelmezni és álláspontja szerint nem vonatkoztatható arra az esetre, ha az adatkezelő az elmaradt teljesítés miatt az érintettel szembeni követelését követelésbehajtással foglalkozó vállalkozásra engedményezi.
- A Bíróság ezen túlmenően rögzítette, hogy elfogadja a NAIH által a WP 29 munkacsoporti ajánlás, illetve az Európai Adatvédelmi Testületi ajánlás kapcsán e körben előadott hivatkozásokat.

ii. Eljárási jogi szempontú indokolás:

- A Bíróság Ítéletében – tévesen – azt állapította meg, hogy az Ákr. alapvető rendelkezései megsértésére Indítványozó úgy hivatkozott, hogy a jogsértés mibenlétét nem jelölte meg.

(e) **A Bíróság Ítélete ellen benyújtott fellebbezés**

Indítványozó az alábbiakban ismertetett anyagi és eljárási jogszabálysértésekre tekintettel a Bíróság Ítélete ellen fellebbezést nyújtott be a Kúriához.

i. A Kölcsönszerződés felmondásának joghatásai

A Bíróság Ítéletében rögzítette, hogy nem találta konzisztensnek a Felperesi érvelést abban a tekintetben, hogy a Felperes

„bár maga is hivatkozott arra, hogy a régi Ptk-hoz fűződő magyarázat szerint a felmondás a másik félhez intézett olyan egyoldalú jognyilatkozat, amely a szerződést megszünteti, mégis érvelését jelentős részben arra alapította, hogy az eredeti kötelemben az engedményező helyébe lépve az eredeti szerződéses jogviszonyban álló félként kell rá tekinteni.”

A Bíróság e kijelentésével figyelmen kívül hagyta a Felperes keresetlevelében, az elsőfokú eljárás során tett felperesi nyilatkozatában és a tárgyaláson következetesen előadott érvelését, melyben rögzítettük, hogy a régi Ptk. és annak magyarázata minden esetben a Felperes álláspontjának megfelelően értelmezendő.

Amint arra már az elsőfokú eljárás során is utaltunk, a felek közötti vita alapját az a kérdés képezte, hogy miként kell helyesen értelmezni a felmondás joghatásait.

A régi Ptk. 321. § (1) bekezdése kimondja, hogy

*„Aki szerződésnél vagy jogszabálynál fogva felmondásra jogosult, e jogát a másik félhez intézett nyilatkozattal gyakorolja. **A felmondás a szerződést megszünteti.**”*

A megszüntetés fogalmának helyes értelmezése vonatkozásában ad eligazítást a régi Ptk.-hoz fűzött magyarázat:

*„A felmondás a másik félhez intézett olyan egyoldalú jognyilatkozat, amely a szerződést megszünteti. Hatálya azonos a megszüntető szerződéssel, tehát **a szerződés felmondás esetében is a jövőre nézve szűnik meg, és így a már teljesített szolgáltatásért ellenszolgáltatás jár, az ellenszolgáltatás nélkül fizetett pénzüsszeg pedig visszakövetelhető.**”¹*

Ez alapján, a már teljesített szolgáltatásért ellenszolgáltatás jár, az ellenszolgáltatás nélkül fizetett pénzüsszeg pedig visszakövetelhető. Amíg a felek nem számolnak el egymással és a szerződéses teljesítések között nem áll be az egyenértékűség, a szerződésből folyó elszámolási kötelezettség fennállása okán a felek között a jogviszony, ebben a csökkentett formában, de egyértelműen fennmarad. Ezt erősíti az is, hogy a szerződés „jövőre nézve szűnik meg” mégpedig akkor, ha a felek a Kölcsönszerződésben és jogszabályban foglalt elszámolási kötelezettségüknek teljes egészében eleget tettek. Olyannyira nem szűnik meg a szerződés, hogy a felek elszámolását is elsődlegesen maga a szerződés rendezil!

Mindez azt jelenti helyesen, hogy a felmondás a szerződést csupán részben, a szerződés rendes rend szerinti lefolyásában szünteti meg, és azt egyszerűsíti le egy elszámolási kötelezettsége (rendkívüli rend). Új szolgáltatást már nem nyújtanak a felek, de a már teljesített szolgáltatásokkal, elsősorban a szerződésük erre vonatkozó rendelkezéseik szerint, el kell számolniuk egymással. A Felperes az Adóst pontosan a Kölcsönszerződésben foglaltak szerint kívánja rábírnival a teljesítésre, ezzel előidézve egy olyan állapotot mintha szerződészerűen teljesítene az Adós. Az Adósnak a Követelést tehát a Kölcsönszerződés alapján, annak rendelkezései szerint kell teljesítenie. Mindez pedig azt eredményezi, hogy az Adós Személyes Adatait a szerződés fennmaradó rendelkezéseinek teljesítése érdekében, annak kapcsán kell kezelni. Így az adatkezelés értelemszerűen nem is válhat el magától a szerződéstől.

Feltéve, de nem megengedve, hogy az Ítélet állítása helyes lett volna és a felmondás azonnal és teljes egészében megszünteti a szerződést, akkor abból elszámolási kötelezettség sem származik és a felek közötti elszámolásra csupán jogalap nélküli gazdagodás jogcímen

¹ Régi Ptk. 321. § (1) bekezdéséhez fűzött Nagykomentár.

kerülhetne sor! Nem volna lehetőség továbbá a szerződésben kikötött ügyleti és késedelmi kamat-követelésre, illetve a szerződés megszűnésével megszűnnének az azt biztosító mellékkötelezettségek is (pl. zálogjog).

Ezzel szemben a gyakorlat egyértelmű, a felek közötti elszámolási kötelezettségre a szerződéses jogviszony keretében kerül sor, sőt, a szerződés rendelkezései szerint. Azt gondoljuk, hogy pusztán a gondolatok végigvezetésével a Bíróság által az Ítéletben megfogalmazott érvrendszer tarthatatlansága nyilvánvaló volt.

A fennmaradó kérdés csupán az, hogy az engedményezésnek milyen joghatásai vannak, azaz valóban elváltatja-e az alapul fekvő jogviszonyt és a követelést az engedményezés, amint arra a Bíróság Ítéletében utalt vagy sem. A válasz erre a kérdésre nemleges, mégpedig az engedményezés jogintézményének alábbiakban kifejtett egyértelmű rendelkezései szerint.

ii. Az Engedményezés joghatása tekintetében kifejtett Indítványozói álláspont:

A Bíróság – Indítványozó szerint téves – azon álláspontjával szemben, miszerint az engedményezés a követelés tulajdonjogának átruházása, az engedményezéssel tehát a követelés elválik az eredeti jogviszonytól, amelyből az származik, és az engedményes kizárólag a követelés és nem az alapjogviszony vonatkozásában lép az engedményező helyébe, Indítványozó utalt arra, hogy

„A (rég) Ptk. 94. §-ának (1)-(2) bekezdése értelmében a tulajdonjog tárgya a birtokba vehető dolog és a tulajdonjog szabályait megfelelően a pénzre, az értékpapírokra és a dolog módjára hasznosítható természeti erőkre kell alkalmazni. Ebből pedig az következik, hogy a követelés nem a tulajdonjog tárgya, annak megszerzéséhez a jogcímen felül nincs szükség - de nincs is lehetőség - a követelés birtokba adására [rég) Ptk. 117. § (2) bekezdés]. A követelés a kötelmi jogviszonyból eredő jogosultság, az engedményezés pedig a jogosulti pozícióban alanyváltozást eredményez.”²

Indítványozó kifejtette továbbá, hogy az engedményezés kifejezetten a kötelmi követelések átruházására szolgál, amint erre Menyhárd is utal:

„A kötelmi követelések a régi Ptk. 328. és a következő §-aiban foglalt szabályok szerint, engedményezéssel ruházhatók át. A követelés forgalomképes, és mivel nem tulajdonjog tárgya és nem dolog, átruházásához átadásra nincsen szükség. Az engedményezéssel a követelés a felek megegyezése szerint, konszenzuális módon száll át.”³

Mindez azt jelenti, hogy a Bíróság engedményezéssel kapcsolatos érvelésének már a kiindulópontja is helytelen volt.

Indítványozó álláspontja szerint ugyanis az engedményezés a kötelemet egyáltalán nem szünteti meg, hanem csupán alanyváltozást idéz elő a kötelemben, azaz jelen esetben akként változtatta meg, hogy az adós szerződésszerű teljesítésre való szorításának joga az engedményesre szállt át. Ezt meghaladóan azonban az eredeti kötelem változatlan tartalommal fennmarad.

Példa: Vizsgáljunk meg egy tartós szolgáltatási szerződést A és B fél között. A fél szolgáltató B félnek, B rendszer havi pénzbeli ellenérték megfizetésére kötelezett. A fél ezt a havi rendszeres követelését B féllal szemben C faktor cégre faktorálja. Faktorálás esetén a Ptk. 6:405. § szerint szintén engedményezés a követelés átruházásának jogcíme C faktor cégre. A szolgáltatási szerződés eredeti feleinek A és B fél jogviszonyát ez nem érinti, ugyanúgy folyik tovább a felek közötti szerződés, egyéb (ti. a követelés megfizetését leszámítva) kötelezettségeinek egymás irányába való teljesítése.

Indítványozó kifejtette továbbá, hogy a kötelem egyéb elemeinek változatlanosságát támasztja alá az is, hogy

— az engedményezés következtében az eredeti jogosultság vagy annak egy része (a meghatározott követelés) tekintetében következik be alanyváltozás. [...] A kötelem egyéb elemei tekintetében

² EBH2010. 2234.

³ Menyhárd Attila: Dologi jog, ELTE Eötvös Kiadó (2014)

az engedményezés nem jár változással.⁴

- Az engedményezéshez a kötelezett hozzájárulására nincs szükség, mert a jogosult személyében anélkül következik be változás, hogy ez a kötelezett helyzetét érintené, súlyosbíthatná.⁵
- Az engedmény absztrakt, tehát jogcímétől független juttatás. Az engedményező és az engedményes közötti jogcímnek ezért csak az egymás közötti jogviszonyukban van jelentősége; a kötelezett erre a jogcímre való tekintet nélkül kerül az engedménnyel jogviszonyba.⁶

A kifejtettek alapján megállapítható, hogy az engedményezés egy alanyváltozást jelent a kötelelem vonatkozásában, a kötelezett, jelen esetben az Adós helyzetét nem érinti.

A Bíróság és a NAIH által kifejtettekkel ellentétben tehát az engedményezések révén a Követelés nem válik el az alapjogviszonytól, nem is válhat, hiszen pontosan az az engedményezés lényege, hogy csupán egy egyszerű alanyváltozás történik a kötelemben, minden feltétel és szerződéses rendelkezés is változatlan marad.

A Bíróság tehát tévedett abban is, amikor a NAIH álláspontját elfogadta az engedményezés vonatkozásában. Helyesen ugyanis

- a Kölcsönszerződés felmondásával a szerződés nem szűnik meg teljes egészében, hanem fennmaradnak bizonyos, az értékviszonyok helyrebillentését célzó rendelkezései; és
- az engedményezés révén a követelés nem válik el az alapjogviszonytól.

Mindezek alapján a Kölcsönszerződés, a fentiek szerint mind a felmondást, mind az engedményezést túléli, és mint jogalap a szerződéses teljesítése igenis az adatkezelés megfelelő jogalapja lehet.

iii. Az adatvédelmi és az alapul fekvő polgári jogi kérdések jogellenes elválasztása tekintetében kifejtett Indítványozói álláspont

Ezen túlmenően az Ítélet rögzítette, hogy

„A törvényszék kiemeli, hogy a jelen perben alapvetően a felülvizsgált közigazgatási eljárás jogszerűsége kérdésében kellett állást foglalnia, a GDPR és az Infotv. irányadó rendelkezéseinek értelmezésével, nem pedig az Indítványozó alapvetően polgári jogi, a szerződés engedményezésének részleteit tárgyaló jogkérdésben kellett kifejtenie álláspontját.”

Ezen kijelentés okán a Bíróság eljárásával, illetve Ítéletével kapcsolatos problémaként merült fel, azaz a Bíróság által megvalósított jogszabálysértés, hogy a Bíróság egyszerűen figyelmen kívül hagyta, hogy a mi a közigazgatási bíróságok feladata a közigazgatási perek során, mi a közigazgatási per célja.

A Kúria 1/2011. (V. 9.) KK véleménye indokolásában már korábban rögzítette, hogy

„az ügy érdeméhez - általában a hatósági eljárásokban - nem csak az a szűk értelemben vett, korlátozottan értelmezett anyagi jogi kérdés tartozik, melyet az adott anyagi jogi jogszabály az ügy tárgyává tett, hanem az eljárásban érintettek, a jogaik és jogos érdekeik esetleges sérelme kapcsán ügyfélle vált személyek, az ügyfelek ügy tárgyával összefüggő konkrét jogai és jogos érdekei, illetve ezek megállapítása, korlátozása és megvonása.”

E rendelkezést a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvényhez („Kp.”) fűzött kommentárok⁷ is idézik és irányadónak tartják az "ügy érdemére kiható" fogalom meghatározása kapcsán. Erre tekintettel megállapítható, hogy a közigazgatási bíróságok nem értelmezhetik szűkítően

⁴ Vékás Lajos: Szerződési jog – Általános rész, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2016., 332-333.

⁵ Régi Ptk. 328. §-hoz fűzött Nagykomentár.

⁶ Régi Ptk. 328. §-hoz fűzött Nagykomentár.

⁷ Kommentár a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvényhez, szerk.: Barabás Gergely, Kovács András György, Rozsnyai Krisztina, Wolters Kluwer Kft., 2018.; A közigazgatási eljárás szabályai II. - Kp. - A közigazgatási perrendtartás magyarázata, Kommentár a gyakorlat számára 4. kiadás, szerk.: Petrik Ferenc, HVG-Orac Kiadó, frissítve: 2018. szeptember 30.

az általuk vizsgálendő anyagi jogi kérdéseket, az irányadó anyagi jogszabályokat, nem mellőzhetik a jogszabályi értelmezést olyan jogszabályok kapcsán, amelyek az adatvédelmi kérdések egyértelmű előkérdésének minősülnek.

A Bíróság ezen eljárása, azaz, hogy az alapul fekvő polgári jogi kérdést és az adatvédelmi kérdést egymástól mesterségesen, Indítványozó álláspontja szerint rendkívül erőltetett módon elválasztja, teljes egészében ellentétes a jogalkotói céllal, a bíróságok feladatával és a helyes jogértelmezéssel, ezen eljárás több szempontból is önkényes jogértelmezést valósít meg, amely pedig végeredményben gátat szab a jogbiztonság érvényesülésének.

iv. Adatvédelmi kérdések kapcsán rögzítettek tekintetében kifejtett Indítványozói álláspont

A Bíróság Ítéletében hangsúlyozta továbbá azt is, hogy a GDPR 6. cikk (1) bekezdésének b) pontja szerinti szerződéses jogalapot **szűken kell értelmezni**. Ebből következően pedig álláspontja szerint a szerződéses jogalap nem alkalmazható azokban az esetekben, ha az adatkezelő az elmaradt teljesítés miatt az érintettel szembeni követelését követelésbehajtással foglalkozó vállalkozásra engedményezi.

Ezzel szemben Indítványozó kifejtette azonban, hogy a jogalap tekintetében egymástól elkülönítve kell vizsgálni, hogy megbízási szerződés keretében követeléskezelő cég által végzett adatkezelésről, vagy engedményezés útján megszerzett saját követelés behajtása érdekében történő adatkezelésről van szó.

E tekintetben Indítványozó kifejtette, hogy az Adatkezelés GDPR szerint alkalmazható jogalapjának mérlegelésekor azt kell vizsgálni, hogy az adatkezelés milyen kontextusban valósul meg, azaz, hogy

- a követelés behajtását a követelésbehajtó cég megbízási jogviszony keretében végzi, vagy
- engedményezés révén megszerzett saját követelést behajtását végzi.

A megbízási és az engedményezés közötti különbségtétel különösen fontos, ugyanis meghatározó különbség van az engedményezés révén megszerzett követelés behajtása, valamint a megbízási jogcím alapján végzett követeléskezelő cégek által végzett követeléskezelés között a jogalap meghatározása tekintetében. Az engedményezés révén az engedményezés jogintézményéből fakadóan a Kölcsönszerződésben csupán egy alanyváltozás következik be, így az engedményezés követően is fennmarad a GDPR 6. cikk 1) bekezdés b) pontjára történő hivatkozás lehetősége és megfelelősége.

v. Testületi állásfoglalásokkal kapcsolatban kifejtett álláspont

A Bíróság Ítéletében elfogadta a WP 29 munkacsoporti ajánlás, illetve az Európai Adatvédelmi Testületi ajánlások NAIH általi értelmezését.

Indítványozó előadta azonban, hogy a NAIH által hivatkozott ajánlások tekintetében a Bíróság Ítéletében kizárólag a NAIH által előadottakat értékelte, holott Indítványozó részletesen, több oldalon keresztül részletezte azokat az ajánlási rendelkezéseket, melyek a szerződés teljesítése jogalap használata mellett szólnak. Továbbá a Bíróság Ítéletében egyáltalán nem indokolta, hogy miért tartja alátámaszthatónak a NAIH Határozatában foglaltakat, és miért nem fogadja el az Indítványozói érvelést

(f) A Kúria Ítélete kapcsán előadott Indítványozói álláspont

A Kúria a Bíróság Ítélete ellen benyújtott Indítványozói fellebbezést nem tartotta alaposnak, az Ítéletet hatályában fenntartotta a 2020. szeptember 14-én meghozott ítéletében („Kúriai Ítélet”).

A Kúria többek között megállapította, hogy

„... A polgári jogi kérdések értékelését ezért helyesen - szűk körben mozogva - adta meg az elsőfokú bíróság, tekintettel arra, hogy egy adott konkrét közigazgatási jogvitát kellett elbírálnia, a döntéséhez szükséges releváns tények és irányadó jogszabályok figyelembevételével. A hatékony jogvédelem elvének valóban van egy szubjektív és egy objektív jogvédelmi vetülete is, azonban a közérdek

védelme **nem jelentheti azt**, hogy egy egyéni jogvitában - amelyben az egész iparág követeléskezelési konstrukciói vizsgálatra nem kerülnek - **a bíróságnak teljeskörűen kellene szerződéses vagy más jogviszonyok polgári jogi és adatvédelmi szempontú áttekintését elvégeznie.**"

Álláspontunk szerint azonban, a Kúria ezen érvelése kifejezetten figyelmen kívül hagyta, hogy a mi a közigazgatási bíróságok feladata a közigazgatási perek során, mi a közigazgatási per célja. Ezen túlmenően a jogbiztonság alapelveinek érvényesülése ellen hat az alábbiakban kifejtettek szerint. Ugyanis egy Kúriai felülvizsgálati eljárás során nem elfogadható olyan értelmezés, mely szerint egy jogvitában az alapul fekvő jogintézményekhez kapcsolódó joggyakorlat nem kerül teljeskörűen figyelembe vételre a Kúria által.

A Kúria utalt továbbá arra, hogy

*„A felmondás joghatásai és az engedményezés joghatásai kapcsán is a normaszöveg és az annak mentén kifejtett jogirodalmi álláspontok **az adott igény egy állapotát jellemzik**. Ettől eltérőek lehetnek **az egyes életviszonyokban megjelenő, érvényesülő konstrukciók**. Nem tekintette ezért a Kúria jogilag téves kiindulópontnak az elsőfokú bíróság és az alperes álláspontját, amikor a követelés tulajdonjogának átruházását emelték ki, mert a hangsúly - ahogy azt valamennyi, a felperes által e körben utalt forrás rögzíti - azon van, hogy a követelések átruházhatók, az átruházásuk az azt megalapozó jogi norma tartalma szerint történik.”*

A Kúria kiemelte továbbá, hogy

*„Azt a felperes is kiemelte, hogy az elszámolási kötelezettség a követelésnek - már csak a rendkívüli eljárásrendben való - rendezése érdekében áll fenn. A Kúria álláspontja ezzel kapcsolatban az, - egyezően az alperes és az elsőfokú bíróság következtetésével - **hogy ezen elszámolási jogviszony nem jelent szerződéses jogviszonyt, a felperes nem közvetlenül - az egyébként korábban már felmondásra került - kölcsönszerződés alapján jár el a követelés kezelése, behajtása érdekében, hanem mint saját követelését a saját maga nevében és javára érvényesíti**”.*

A Kúria által előadottak ellentétben, Indítványozó álláspontja szerint a jogirodalmi álláspontok is az adott jogintézmények gyakorlati megvalósulására reflektálva alakulnak ki. Azok ezért értelemszerűen nem is választhatók el az egyes életviszonyoktól. Így nem is maradhatnak figyelmen kívül azok a jogirodalomban képviselt álláspontok sem, amelyek az engedményezés és szerződés felmondása joghatásai tekintetében alakultak ki, hiszen pont ezek azok, amelyek iránymutatást adhatnak a jogalkalmazóknak az egyes jogviszonyok helyes értelmezése. Ez a cél fogalmazódott meg az Alaptörvény 28. cikke vonatkozásában, az Alaptörvény hetedik módosítása révén is, amikor a jogalkotó a jogértelmezés során figyelembe veendő szempontok és instrumentumok körét lényegesen kiterjesztette. Amennyiben az említett instrumentumokat nem lehetne kellően figyelembe venni, illetve azokra támaszkodni az egyes életviszonyok jogi szempontú megítélése sokkal nehezebbé válna, amely értelemszerűen a jogbiztonság alapvető értékeit sértené.

A Kúria megjegyezte továbbá, hogy

Mind a Testületi Ajánlás 42. számú, fentebb idézett rendelkezése, mind a Munkacsoporti Ajánlás harmadik személyek általi követelésbehajtásra vonatkozó rendelkezése és a felperes által felhozott 8. számú példa összességében arra enged következtetni, hogy csak az alapszerződéshez közvetlenül kapcsolódó, vagy az annak megszűnését közvetlenül követő fizetési felszólítás, adminisztráció valósíthatja meg a szerződés teljesítéséhez szükséges jogalapra hivatkozást a személyes adatok kezelése körében. A 8. számú példa alapján a felperes hivatkozott az érintett alapvető adatainak kezelésére, mint amelyet - értelmezése Kf.V.39.291/2020/5. 14 szerint - a Munkacsoporti Ajánlás a megbízás alapján követeléskezelést végző szervezetek esetében is elismer a szerződés teljesítése, mint jogalap körében, így a felperes szerint a saját maga esetében is indokolt ennek figyelembevétele. A Kúria ezen esettípusnál is - amely távol esik a jelen perbeli ügy tényállásától - azt a következtetést tudta levonni, hogy a szigorúan véve első lépésnek, lépéseknek tekintendő fizetési felszólítást vette alapul a Munkacsoporti Ajánlás, mint amely még a szerződés teljesítése mint jogalap alapján

végezhető adatfeldolgozást kimerítheti, a további lépéseket (például követelésbehajtó ügynökségek bevonása) már a GDPR 6. cikk (1) bekezdés f) pontja szerint minősítette. E körben tehát nem az engedményezés miatti saját követelés behajtásának vagy a megbízás folytán követeléskezelést végzők elkülönülésének van jelentősége, hanem annak, hogy a szerződés teljesítésétől még (időben) nem választható el egyértelműen a követelés érvényesítéséhez kapcsolódó adatkezelés. A Testületi Ajánlásból a szerződés teljes megszűntetése esetére vonatkozó rendelkezést is idézte a felperes (fellebbezés 4.2.2. pontjai, 12. oldal közepe), mint olyat, amely alátámasztja, hogy ellenkező esetben, vagyis részleges megszűnéskor (mint ahogy a felperes szerint a jelen ügyben történt), fennáll a szerződéses jogalap használata az adatkezelésre. Ennek a rendelkezésnek az értelmezése sem azonos a Kúria olvasatában a felperesi értelmezéssel. A perbeli esetben ugyanis a kölcsönszerződés a felmondással megszűnt a kérelmező és a bank között, a követelés engedményezése ezen nem változtatott, az elszámolási jogviszony nem feleltethető meg a szerződéses jogviszonynak.

Bár a Kúriai Ítélet több szakaszban is foglalkozott az adatkezelés alapjául szolgáló jogviszony polgári jogi megítélésével, melynek helyes megítélése álláspontunk szerint is nélkülözhetetlen lett volna, ugyanakkor ellentmondásos volt, hogy ennek ellenére egyrésztől nem tekinti relevánsnak mégsem az alapul fekvő polgári jogi jogviszonyt, másrésztől pedig mellőzte a Felperes által bemutatott, jogszabályok rendelkezéseivel, indokolásával, kommentárokkal, szakirodalmi hivatkozásokkal alátámasztott, egyértelmű polgári jogi megítélését ezen jogintézményeknek. Szintén ellentmondásos az adatvédelmi érvelés kapcsán kifejtett Kúriai álláspont, ugyanis a hivatkozott, soft law kategóriába tartozó ajánlások maguk is kiemelt jelentőséget tulajdonítanak annak a kérdésnek, hogy a követeléskezelés milyen formában történt, azaz megbízási jogviszony keretében, vagy engedményezés útján megszerzett saját követelés érvényesítése keretében, mely különbségtételt a Kúria nem tartotta relevánsnak. Illetve ellentmondásos, hogy a Kúria miből vezeti le azon álláspontját, hogy nem releváns a Testületi Ajánlás az Indítványozó esetében, mivel a perbeli esetben a kölcsönszerződés a felmondással megszűnt. A Testületi Ajánlás úgy fogalmaz, hogy ha a szerződés megszűnik, ez bizonyos mértékű adminisztrációt, például az áru visszaküldését vagy fizetést vonhat maga után. Nem világos, hogy hogyan zárhatta ki a Kúria egy olyan ajánlás alkalmazását, amely a szerződés megszűnése esetére kívánt segítséget nyújtani az adatkezelés jogalapjának meghatározásához, arra hivatkozással, hogy a perbeli esetben a szerződés megszűnt.

1.2 A jogorvoslati lehetőségek kimerítése

Indítványozó, ahogy az az 1.1 pontban foglaltakban kifejtettük, a NAIH határozatának bírósági felülvizsgálata érdekében közigazgatási pert indított a Kp. szabályainak megfelelően a Fővárosi Törvényszéknél. Ezt követően Indítványozó a Kp. 2020. március 31. napjáig hatályos szabályai alapján, a Fővárosi Törvényszék ítélete ellen fellebbezést nyújtott be a Kúriához, amely eljárás a Kúria jogerős ítéletével zárult. Habár az Alkotmánybíróság joggyakorlata alapján a rendkívüli jogorvoslati lehetőségek kimerítése nem feltétele az alkotmányjogi panasz megindításának, ugyanakkor kiemeljük, hogy a Kp. 116. § d) pontja alapján, mely kimondja, hogy nincs helye felülvizsgálatnak a Kúria határozata ellen, az Indítványozó számára a felülvizsgálat lehetősége kizárt volt. A fentiek alapján tehát megállapítható, hogy Indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette.

1.3 Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

Ahogy azt az Indítványozó az előző pontban is kifejtette, Indítványozó a Bíróság ítélete ellen, a Kúriához benyújtott fellebbezés elbírálása folytán jogorvoslati lehetőségeit kimerítette. **A Kúria írásba foglalt ítéletét a Bíróság 2020. október 16. napján kézbesítette az Indítványozó részére elektronikus úton, mely Kúriai Ítéletet az Indítványozó jogi képviselője a tárhelyéről még aznap letöltötte, tehát a kézbesítés időpontja 2020. október 16. napja.** Erre tekintettel az Indítványozó az Abtv. 30. § (1) bekezdésében foglalt 60 napos határidőt megtartva terjeszti elő alkotmányjogi panaszát.

1.4 Indítványozó érintettségének bemutatása

Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló eljárásban Indítványozó, mint Felperes vett részt. Erre tekintettel, az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján az érintettség nem kíván külön bizonyítást.

1.5 **Bírói döntést érdemben befolyásoló alapjogsérelem**

Indítványozó véleménye szerint a jelen ügyben releváns szerződéses jogalapon történő adatkezelés vizsgálatakor elengedhetetlen volt az ügy kötetmi jogi kérdéseinek megítélése. Ennek vonatkozásában a (kölcsön)szerződés felmondására, a felmondás joghatásaira, valamint az engedményezésre és annak joghatásaira vonatkozóan a jelen ügyben alkalmazandó régi Ptk., a kapcsolódó kommentárok, illetve egyéb jogirodalmi álláspontok, valamint bírósági határozatok egyértelmű és egységes álláspontot fogalmaznak meg, melyet az eljáró hatóságnak és bíróságoknak is egyértelműen figyelembe kellett volna vennie a szerződéses jogalapon történő adatkezelés nélkülözhetetlen kötetmi jogi vonatkozásainak vizsgálatakor. Az eljáró hatóság, valamint az eljáró bíróságok a döntéseik meghozatala során teljes egészében figyelmen kívül hagyták a jelen ügyben nélkülözhetetlen módon vizsgálandó kötetmi jogi kérdések jogszabályi, bírói és szakirodalmi értékelését és önkényes jogértelmezésen alapuló határozatokat hoztak, melynek eredményeképpen a megállapításaik homlokegyenest ellentétes álláspontot képviselnek a kialakult jogértelmezéssel és bírói gyakorlattal szemben. „Az a bírói ítélet, amely alapos ok nélkül hagyja figyelmen kívül az alkalmazandó jogot, önkényes, fogalmilag nem lehet tisztességes, és nem fér össze a jogállamiság alapelvével.”⁸ Tehát a NAIH, a Bíróság és a Kúria határozataiban foglalt jogértelmezés, így a szerződés felmondásának és az engedményezés joghatásának értelmezése, mely teljes egészében nélkülözi az alkalmazandó jogszabály (régí Ptk.) vonatkozó rendelkezéseit, valamint a helyes jogértelmezés elősegítését célzó kommentári és szakirodalmi érveléseket, továbbá e kérdések kapcsán kialakult polgári ügyekre szakosodott bírák által kialakított gyakorlatot, sérti az **Alaptörvény B. cikk (1) bekezdésében** foglalt jogállamiság elvéből, az Alkotmánybíróság által levezetett **jogbiztonság elvét**. **A jogbiztonság alapelvének sérelme önmagában nem alapoz meg ugyan alapjogi jogsérelmet, de amint azt a Tisztelt Alkotmánybíróság fent idézett határozatában is kifejtette, az önkényes, az alkalmazandó jogot figyelmen kívül hagyó jogértelmezés nem lehet tisztességes, ezáltal az Indítványozó Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való alapjogának sérelmét is előidézi.**

Indítványozó véleménye szerint fentiekén túl az Indítványozó által benyújtott egyes bizonyítékok Bíróság általi teljes mellőzése, valamint a Kúria által hozott ítéletben az Indítványozó észrevételeire vonatkozó indokolási kötelezettségének elmulasztása szintén előidézi az Indítványozó **Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében** foglalt **tisztességes eljáráshoz való jogának megsértését.**

Indítványozó továbbá előadja, hogy az eljáró bíróságok döntései sértik az Indítványozó **Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében** meghatározott **tulajdonhoz való jogát**, mivel önkényes és téves jogértelmezésükből fakadóan olyan többlet kötelezettséget állapítanak meg Indítványozó terhére, mellyel jelentős mértékben megnehezítik az Indítványozó követelésbehajtási tevékenységét, ugyanis egyrészt Indítványozó az adósok személyes adatainak kezelése révén kerülhet abba a pozícióba, hogy követeléseit érvényesítse, amennyiben ilyen adatokat nem, vagy csak részben kezelhet, ezzel jelentős mértékben csökken, vagy megszűnik a követelések érvényesítésének lehetősége számára. Másrészt pedig a jogalapváltás kapcsán érintett folyamatok teljeskörű átalakítása, mely üzleti elemzői, projektszervezési és folyamatszervezési feladatokat von maga után, szabályzatátalakítási és egyéb adminisztrációs terhek (általános adatkezelési szabályzat, adatkezelési tájékoztató átalakítása, adatkezelési nyilvántartás átalakítása, adatbázisok teljeskörű frissítése), az érintettek újra tájékoztatása, a tiltakozáshoz való joggal kapcsolatos érintetti kérelmek kezelése, megválaszolása, és ezzel kapcsolatos eljárásrend átalakítása, továbbá a munkavállalók ezirányú képzése rendkívüli költségeket ró az Indítványozóra mégpedig olyan hatósági és bírósági döntések alapján, melyek az Indítványozó tisztességes eljáráshoz való jogát sértő módon születtek.

Indítványozó véleménye szerint a fenti alapjogsérelemek kétséget kizáróan **érdemben befolyásolták** a Bíróság Ítéletét és a Kúria Ítéletét, mivel azok hiányában az eljáró bíróságok egyértelműen más – az Indítványozó előnyére szóló, a szerződéses jogalapon történtő adatkezelést helybenhagyó – döntést hoztak volna.

⁸ Az Alkotmánybíróság 3179/2018. (VI. 8.) AB határozata

1.6 Alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés

Fentiek mellett az Indítványozó álláspontja szerint, tekintettel arra, hogy a Bíróságok döntései súlyosan sértik az Alaptörvény számos rendelkezését – így a jogállamiság elvét, az abból levezetett jogbiztonság elvét, valamint a tisztességes eljáráshoz való jogot és a tulajdonhoz való jogot –, amelyeknek eredője a jelen alkotmányjogi panaszban bemutatott alaptörvény-ellenes jogértelmezések, ezen jogértelmezési kérdések **alapvető alkotmányjogi jelentőségűnek** minősülnek.

A Bíróságok alaptörvény-ellenes jogértelmezése ugyanis – más bíróság előtt hasonló ügyben hivatkozási alapul szolgálva – jogalanyok széles körének alapjogsérelmével járhat Magyarországon, különös tekintettel a jogalkotó által bevezetett, „korlátozott precedensrendszer” szabályaiból fakadó követelményekre. Ezen túlmenően nem mellőzhető annak figyelembevétele, hogy az Ítéletben és a Kúriai Ítéletben foglalt önkényes jogértelmezés révén a jogalanyok számára nem egyértelmű, hogy mikor járnak el helyesen, ha a szerződés felmondása, valamint az engedményezés joghatásai kapcsán a korábban kialakult, szakirodalmi és bírói határozatokkal kapcsolatos, alábbiakban részletesen bemutatott gyakorlatot követik, vagy ha a Kúriai Ítéletben foglalt, önkényes jogértelmezést tartalmazó és a kialakult gyakorlatot nélkülöző álláspontnak tesznek eleget. Ezért elengedhetetlen az ügy tárgyát képező jogi normák egyértelmű, a jogbiztonság elvének megfelelő értelmezése és szabályozása.

Indítványozó továbbá hangsúlyozza, hogy a fenti alaptörvény-ellenes jogértelmezés a tulajdonhoz való jog sérelméhez vezet, mely Alaptörvényben biztosított jog Magyarország társadalmi és gazdasági rendjének alapját képezi, így az azzal összefüggő bármely kérdés kétségtelven alapvető alkotmányjogi jelentőségűnek minősül.

2. AZ ALKOTMÁNYJOGI PANASZ BENYÚJTÁSÁNAK ÉRDEMI INDOKOLÁSA

2.1 Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése, a megsemmisíteni kért bírói döntések Alaptörvény-ellenességének indokolása

(a) *Tisztességes eljáráshoz való jog sérelme*

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerint

„Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”.

A **14/2004. (V. 7.) AB határozat** az Alkotmánybíróságnak a tisztességes eljáráshoz való jogra vonatkozó gyakorlatát összegezve megállapította, hogy

„a tisztességes eljáráshoz való jog abszolút jog, amellyel szemben nem létezik mérlegelhető más alapvető jog vagy alkotmányos cél, mert már maga is mérlegelés eredménye”.

A tisztességes eljáráshoz való jog tehát az Alkotmánybíróság gyakorlatában kiemelt jelentőséggel bír az alapvető jogok között.

Az Alkotmánybíróság a tisztességes eljáráshoz való jog lényegéről kialakított álláspontját elvi jelentőséggel a **6/1998. (III. 11.) AB határozatban** foglalta össze és alakította ki ezen alapvető jog alkotmányos mércéjét. Ennek értelmében a **tisztességes eljárás (fair trial) követelménye az eljárásjogi garanciák érvényesülését is felöleli, és egy olyan minőséget jelent, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembe vételével lehet csupán megítélni.**

Az Alkotmánybíróság ezt a **7/2013. (III. 1.) AB határozatban** egészítette ki, kimondva, hogy

„a tisztességes eljáráshoz fűződő jog körébe tartozik a hatékony bírói jogvédelem követelménye, amely szerint a jogi szabályozással szemben alkotmányos igény, hogy a perbe vitt jogokról a bíróság érdemben dönthessen. Önmagában a bírói út igénybevételének formális biztosítása ugyanis nem elegendő az eljárási garanciák teljesedéséhez, hiszen az alkotmányos szabályban előírt garanciák éppen azt a célt szolgálják, hogy azok megtartásával a bíróság a véglegesség

igényével hozhasson érdemi döntést. A tisztességes eljárás követelménye tehát magában foglalja a hatékony bírói jogvédelem igényét is”

- i. A tisztességes eljáráshoz való jog sérelme a jelen ügyben felmerült kötelmi jogi kérdések tekintetében alkalmazandó jogszabályok, szakirodalmi álláspontok és bírósági határozatok kialakult egységes gyakorlatával szembeni önkényes értelmezése folytán

Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerint

„Magyarország független, demokratikus jogállam.”

Indítványozó szerint a Kúriai Ítélet és a Bíróság Ítélete sérti az Alaptörvény fent hivatkozott rendelkezésében foglalt jogállamiságból, az Alkotmánybíróság által levezetett jogbiztonság elvét. Az Alkotmánybíróság ugyanis már a 9/1992. (I. 30.) AB határozatában megállapította, hogy

„A jogállam nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. A jogbiztonság az állam – s elsősorban a jogalkotó – kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előreláthatóak legyenek a norma címzettjei számára.”

A 11/1992. (III. 5.) AB határozatban az Alkotmánybíróság kifejtette, hogy

*„[a] jogbiztonság megköveteli a jogszabályok olyan világos és egyértelmű fogalmazását, hogy mindenki, akit érint, tisztában lehessen a jogi helyzettel, ahhoz igazíthassa döntését és magatartását, s számolni tudjon a jogkövetkezményekkel. **Ideértendő az is, hogy ki lehessen számítani a jogszabály szerint eljáró más jogalanyok és állami szervek magatartását.**”*

Kiemelt jelentőségű az a tény, hogy jelen ügyben csak úgy lehetett megítélni a szerződéses jogalapon történő adatkezelés helyességét, ha nem pusztán a GDPR és az Infotv. által előírt követelmények teljesülése került vizsgálat alá kizárólagosan, hanem egyúttal az adatkezelés mögött húzódó, többretű és mély polgári jogi jogviszonyok is ugyanolyan alaposan, a teljes polgári jogi jogviszony láncolatot figyelembe.

Az adatkezelés mögött húzódó polgári jogi jogviszonyok vizsgálata nem mellőzhető közigazgatási perekben, ezek vizsgálata a bíróságok kötelezettsége, ugyanis

„az ügy érdeméhez - általában a hatósági eljárásokban - nem csak az a szűk értelemben vett, korlátozottan értelmezett anyagi jogi kérdés tartozik, melyet az adott anyagi jogi jogszabály az ügy tárgyává tett, hanem az eljárásban érintettek, a jogaik és jogos érdekeik esetleges sérelme kapcsán ügyfélle vált személyek, az ügyfelek ügy tárgyával összefüggő konkrét jogai és jogos érdekei, illetve ezek megállapítása, korlátozása és megvonása.”⁹

A jogbiztonság, azaz a kiszámíthatóság és az előreláthatóság sérelme az alábbiak szerint valósul meg:

1. lépés: Az Indítványozó, vagy bármely más követelést engedményezés útján megszerző személy a követelés megszerzésekor megvizsgálja, hogy a polgári jogi jogviszonyára milyen rendelkezések irányadók.
- Tekintettel arra, hogy a követelés alapjául szolgáló kölcsönszerződés felmondásra került, az Indítványozó elsőként megvizsgálja, hogy miként kell helyesen értelmezni a felmondás joghatásait az alkalmazandó jogszabály, szakirodalom és bírói gyakorlat alapján.
  - A régi Ptk. 321. § (1) bekezdése kimondja, hogy **„Aki szerződésnél vagy jogszabálynál fogva felmondásra jogosult, e jogát a másik félhez intézett nyilatkozattal gyakorolja. A felmondás a szerződést megszünteti.”**
  - A megszüntetés fogalmának helyes értelmezése vonatkozásában ad eligazítást a régi Ptk.-hoz fűzött magyarázat: **„A felmondás a másik félhez intézett olyan egyoldalú**

⁹ Kúria 1/2011. (V. 9.) KK véleménye, e rendelkezést a Kp-hoz fűzött kommentáro is idézik és irányadónak tartják az "ügy érdemére kiható" fogalom meghatározása kapcsán.

*jognyilatkozat, amely a szerződést megszünteti. Hatálya azonos a megszüntető szerződéssel, tehát a szerződés felmondás esetében is a jövőre nézve szűnik meg, és így a már teljesített szolgáltatásért ellenszolgáltatás jár, az ellenszolgáltatás nélkül fizetett pénzösszeg pedig visszakövetelhető.*¹⁰

- Ennek alapján az Indítványozó arra a megállapításra jut, hogy amíg a felek nem számolnak el egymással és a szerződéses teljesítések között nem áll be az egyenértékűség, a felek szerződésből folyó elszámolási kötelezettség fennállása okán a felek között a jogviszony, ebben a csökkentett formában, de egyértelműen fennmarad. A felek közti elszámolást is elsődlegesen maga a szerződés rendezi.
- Tekintettel arra, hogy engedményezésre is sor került, ezért az Indítványozó azt is megvizsgálja, hogy mik az engedményezés joghatásai az alkalmazandó jogszabály, szakirodalom és bírói gyakorlat alapján.
  - Az engedményezés a kötelmet egyáltalán nem szünteti meg, hanem csupán akként változtatja meg, hogy a követelés követelhetőségének joga az eredeti szerződésből kiválik, és az adós szerződés szerű teljesítésre való szorításának joga az engedményesre száll át. Ezt meghaladóan azonban az eredeti kötelelem változatlan tartalommal fennmarad.
  - Ezt az álláspontot képviseli Petrik is, aki szintén egyértelműen rögzítette, hogy

„Az engedményezés továbbra is olyan szerződés, amelyben az eredeti jogosult (engedményező) a követelését másra (engedményes) ruházza át. Az engedményezési szerződés létrejöttének fogalmi eleme az eredeti és az új jogosult kölcsönös és egybehangzó akarategysége, melynek eredményeképp alanyváltás következik be a kötelelem hitelezői (jogosulti) oldalán: az eredeti jogosult (engedményező - cedens) helyére az engedményes (cessionarius) lép. A kötelelem az alanycsere ellenére változatlan formában fennmarad, s mivel az engedményezés a kötelezett pozícióját nem érinti, hozzájárulására sincs szükség.”¹¹
  - A kötelelem egyéb elemeinek változatlanságát támasztja alá, hogy
    - az engedményezés következtében az eredeti jogosultság vagy annak egy része (a meghatározott követelés) tekintetében következik be alanyváltás. [...] A kötelelem egyéb elemei tekintetében az engedményezés nem jár változással.¹²
    - Az engedményezéshez a kötelezett hozzájárulására nincs szükség, mert a jogosult személyében anélkül következik be változás, hogy ez a kötelezett helyzetét érintené, súlyosbítaná.¹³
    - Az engedmény absztrakt, tehát jogcímétől független juttatás. Az engedményező és az engedményes közötti jogcímnak ezért csak az egymás közötti jogviszonyukban van jelentősége; a kötelezett erre a jogcímrre való tekintet nélkül kerül az engedménnyessel jogviszonyba.¹⁴
    - Ennek alapján az Indítványozó arra a megállapításra jut, hogy az engedményes az eredeti követelést szerzi meg, az eredeti feltételekkel és az eredeti biztosítékokkal, azaz maga az engedményes az, aki belép az engedményező helyére. A Bíróság és az Alperes által kifejtettekkel ellentétben

¹⁰ Régi Ptk. 321. § (1) bekezdéséhez fűzött Nagykomentár.

¹¹ Petrik Béla: Alanyváltások az új Ptk.-ban, in: Gazdasági és Jog, 2013/12., 3-9. o. (Petrik e cikkében az új Ptk-beli alanyváltásokat elemzi, de cikkét azzal indítja, hogy mi az, ami továbbra is változatlan, erre utal az „engedményezés továbbra is olyan szerződés...” kifejezés. Azaz, álláspontja a régi Ptk. engedményezésre vonatkozó szabályaira is utal, hogy mi az, ami nem változott, ahhoz képest.)

¹² Vékás Lajos: Szerződési jog – Általános rész, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2016., 332-333.

¹³ Régi Ptk. 328. §-hoz fűzött Nagykomentár.

¹⁴ Régi Ptk. 328. §-hoz fűzött Nagykomentár.

tehát az engedményezések révén a Követelés nem válik el az alapjogviszonytól, nem is válhat, hiszen pontosan az az engedményezés lényege, hogy csupán egy egyszerű alanyváltozás történik a kötelemben, minden feltétel és szerződéses rendelkezés is változatlan marad.¹⁵

2. lépés: Tekintettel arra, hogy a követelés érvényesítéséhez a személyes adatok kezelése elengedhetetlen, így az Indítványozó megvizsgálja a GDPR és az Infotv. rendelkezéseit.
  - Tekintettel arra, hogy az Indítványozó arra a megállapításra jutott, hogy a szerződés a jövőre nézve szűnik meg, amikor a felek közötti értéviszonyok helyreállítása (kölcson visszafizetése) megtörtént, ezért az Indítványozó helyesen ítéli meg, hogy a szerződés nem szűnt meg. Az engedményezés révén az Indítványozó belépett az elszámolási fázisban lévő, megszűnés előtt álló kölcsönszerződésbe és annak rendelkezései szerint érvényesíti az igényét az adóssal szemben.
  - Így tehát helyes megállapításra jut akkor, amikor a követeléskezeléshez szükséges adósi személyes adatokat szerződéses jogalapon kezeli.
3. lépése: Ezt követően születik egy közigazgatási hatósági eljárásában, majd a Bíróság, illetve a Kúria előtt egy olyan ítélet, ami kimondja, hogy irreleváns a helyes polgári jogi megítélése a szerződés felmondásának és az engedményezésnek. Teszi mindezt annak ellenére, hogy a szerződés felmondásának és az engedményezésnek a polgári jogi megítélése egyöntetű.

Kérdésként merül tehát fel, hogy mihez igazítsa magatartását az Indítványozó a jövőben, ha a Kúria közigazgatási tanácsa az egyöntetű polgári jogi megítéléssel ellentétesen rendelkezik ugyanazon jogintézményről, eltérően határozza meg a felmondás és az engedményezés polgári bírói gyakorlatban kialakult megítélését. Ezt követően az Indítványozónak és más jogalanyoknak hasonló ügyekben vajon a Kúria önkényes jogértelmezést tartalmazó megítéléséhez szükséges igazodnia, vagy továbbra is a fenti lépések szerint a helyes polgári jogi megítélés levezetve kell megállapítania az adatkezelési jogalapot.

Ha a felmondás és az engedményezés eltérő megítélés alá esik a polgári és közigazgatási bíróságok előtt, akkor ez ahhoz vezetne, hogy éppen mindig az adott eljárás típusához kellene igazítania a jogkeresőknek egy-egy adott jogintézménnyel kapcsolatos álláspontjukat, érvelésüket és teljes belső rendszerüket. Egy adott jogintézmény eltérő megítélése azonban nyilvánvalóan nem volt célja a jogalkotónak, nem is lehet eltérően megítélni egy konkrét jogintézményt pusztán azon az alapon, hogy közigazgatási vagy polgári ügyről beszélünk éppen. A Bíróság és a Kúria ítéletébe foglaltak azonban ehhez a jogbiztonságot súlyosan veszélyeztető helyzethez vezetnek és a jogértelmezés önkényességére tekintettel sérti az eljárásuk a megfelelő és tisztességes eljáráshoz való Indítványozói alapjogot. Ugyan az anyagi igazság kiderítése a bíróságoknak nem feladata, csupán az eljárási igazságosság, de egy jogintézmény kialakult gyakorlatnak megfelelő értékelése, egyáltalán figyelembe vétele, elvárható lenne a bíróságoktól.

Itt szükséges megemlíteni, hogy a Kp. lehetővé is teszi, hogy a Kúria, amennyiben az ügy jellege ezt indokolja, olyan öttagú tanácsban járjon el, melynek legfeljebb két tagja olyan hivatásos bírő, aki közigazgatási ügyben eljáró bírónak nincs kijelölve. A Kúriának így lehetősége lett volna, hogy a polgári jogi kérdést olyan összetételű tanácsban vitassa meg, melyben jelen vannak kifejezetten polgári ügyekben kijelölt bírók is. A Kúria ezzel biztosíthatta volna, hogy döntését a jogszabályokra és a hozzá tartozó joggyakorlatra, valamint jogirodalomra maradéktalanul támaszkodva hozza meg. Indítványozó álláspontja szerint a Kúria ezáltal is megsértette a tisztességes eljárás követelményét vagyis azáltal, hogy nem élt ezzel a Kp. által biztosított lehetőséggel.

A bíróságoknak törvénykezési gyakorlatuk során a vonatkozó jogszabályokra maradéktalanul támaszkodva kell meghozniuk döntésüket. Ezen jogszabályok közé pedig egyértelműen az Alaptörvényt is be kell sorolni, hiszen a bírászkodás minden területén megjelennek olyan alkotmányos alapelvek, amelyek az Alaptörvény szintjén kerülnek rögzítésre. Így az olyan ítélkezési gyakorlat,

¹⁵ EBH2010. 2234.

amelyben nem érvényesülnek az Alaptörvény rendelkezései, azok figyelmen kívül hagyásával születik döntés, nem felel meg a jogbiztonság követelményének.

Az alapos polgári jogi szempontú áttekintés elvégzésének elmaradása magában hordozza annak kockázatát, hogy egy jogintézmény megítélésére több különböző, egymásnak ellentmondó joggyakorlat alakuljon ki, holott az Alkotmánybíróság számos esetben kiemelte, hogy az egységes joggyakorlat biztosítása a rendes bíróságok, különösen a Kúria feladata¹⁶. Az ilyen szubjektív belátáson alapuló bírói magatartás sérti az egységes bírósági jogalkalmazás követelményét előíró rendelkezéseket.

Fontos továbbá, hogy az érintett, szerződés megszűnésével kapcsolatos polgári jogi szabályozás nem enged mozgásteret a jogalkalmazók, és így a bíróság részére sem. Ennek megfelelően e zárt szabályok figyelembevételének mellőzése sem elfogadott, hiszen az a bíróságok törvénynek való alávetettsége elvének sérelmével jár. Ezzel összefüggésben az **Alaptörvény R) cikk (2) bekezdése** kimondja, hogy

„Az Alaptörvény és a jogszabályok mindenkire kötelezőek.”

A jogállamiság elvéből egyértelműen következik, hogy a jogértelmezés nem válhat a jogalkalmazó szerv önkényes, szubjektív döntésének eszközévé, hiszen az elengedhetetlenül a jogbiztonság és a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmével jár. Emellett a Kúria Ítéletének precedensképessége közvetlenül megalapozza a jogbiztonság sérelmét azáltal, hogy a joggyakorlattal való ellentmondására tekintet nélkül kötelezővé válik a jogalkalmazók számára.

ii. Tisztességes eljáráshoz való jog sérelme, az egyes bizonyítékok Bíróság általi teljes mellőzése, valamint a Kúria által hozott ítéletben az Indítványozó észrevételeire vonatkozó indokolási kötelezettségének elmulasztása

Indítványozó szerint a Kúria és a Bíróság ítélete sérti az Alaptörvény fent hivatkozott rendelkezésében foglalt – az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján abszolút alapjogként elfogadott – tisztességes eljáráshoz való jogát, azáltal, hogy a Bíróság az Indítványozó által benyújtott, per eldöntéséhez szükséges lényeges bizonyítékokat mellőzte, továbbá a Kúria ítéletben az Indítványozó észrevételeire vonatkozó indokolási kötelezettségének sem tett eleget.

— *A Bíróság teljes mértékben figyelmen kívül hagyta az Indítványozó WP 29-es munkacsoport és EDPB ajánlások kapcsán benyújtott bizonyítékait, ami sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot*

Az ügy adatvédelmi kérdéseinek tisztázása érdekében az Indítványozó számos okirati bizonyítékot terjesztett a Bíróság elé, melyek igazolták az Indítványozó adatkezelésének megfelelő jogalapját. A Bíróság azonban ezen bizonyítékokat több esetben indokolás nélkül figyelmen kívül hagyta a per tárgyalása során, ami a per kimenetelét érdemben befolyásolta.

Indítványozó hangsúlyozza, hogy a jogszabályok, az irányadó bírói joggyakorlat és egységes bírósági álláspont alapján a bíróság köteles a bizonyítékokat egyenként és összességükben értékelni és ítéletében világos, egyértelmű és logikus indokát adni annak, hogy mely bizonyítéknak milyen bizonyító erőt tulajdonított és mely bizonyítékot, milyen indokokok alapján mellőzte az ítélet meghozatala során.

Indítványozó álláspontja szerint a Bíróság – azáltal, hogy az Indítványozó fenti bizonyítékait mellőzte – nemcsak az irányadó jogszabályokat, bírósági joggyakorlatot hagyta teljes mértékben figyelmen kívül, hanem az Alaptörvény által védett tisztességes eljáráshoz való jogot is súlyosan megsértette.

Az Alkotmánybíróság a **7/2013. (III. 1.) AB határozatában** – kifejezetten az alkotmányjogi panasszal kapcsolatos hatáskörével összefüggésben – megerősítette a tisztességes eljáráshoz való joggal kapcsolatos gyakorlatát, és megállapította, hogy **a tisztességes eljáráshoz való jogból fakadó – az Alkotmánybíróság által korábbi gyakorlatában kimunkált – alkotmányos követelmények nemcsak a szabályozási környezettel, hanem az egyedi bírói döntésekkel szemben is érvényesíthetők.**

¹⁶ 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]; 3146/2013. (VII. 16.) AB végzés, Indokolás [32]-[33]; 3176/2013. (X.9.) AB végzés, Indokolás [27]

Az Alkotmánybíróság 7/2013. (III. 1.) AB határozatában kimondta továbbá, hogy

„a tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárását fogalmazza meg, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon. Ennek megítéléséhez az Alkotmánybíróság vizsgálja a jogvita természetét, az alkalmazandó eljárási törvény rendelkezéseit, a felek által az adott ügyben előterjesztett kérelmeket és észrevételeket, valamint az ügyben választ igénylő lényeges kérdéseket.”.

A kapcsolódó bírói gyakorlat alapján a tisztességes eljáráshoz való jog követelménye olyan jogalkalmazói eljárást foglal magában, amely a jogállam értékrendjének megfelelő, a demokratikus alkotmányfejlődés során kikristályosodott alapelvek és szabályok alapján zajlik. Ennek megfelelően a bírósági eljárás minden mozzanatának meg kell felelnie az alapelvi rendelkezéseknek.

Indítványozó álláspontja szerint azonban ezen követelménynek nyilvánvalóan nem felelhet meg egy olyan eljárás, amelyben a bíróság egyes bizonyítékokat a többi bizonyíték közül szelektív módon, önkényesen kiválasztva, különösebb indokolás nélkül figyelmen kívül hagy.

Fentiekre tekintettel Indítványozó szerint a Bíróság és a Kúria az Indítványozó tisztességes eljáráshoz való jogát olyan mértékben és rendszerességgel sértette meg, ami már a bírósági jogalkalmazás jogállami kereteinek átlépését eredményezi, és ezáltal már önmagában is alaptörvény-ellenes bírósági döntéshez vezet.

— *A Kúria ítéletét nem indokolta megfelelően, ami súlyosan sérti a tisztességes eljárás követelményét*

A jogszabályok, jogirodalom, bírói gyakorlat egyöntetű a tekintetben, hogy az ítélet megfelelő indokolása nem pusztán formális kötelezettség, hanem ezen múlik az ítélet meggyőző ereje. A döntés megalapozottságát az indokolásnak kell biztosítania a való tényállás megállapításával és a vonatkozó anyagi jogszabályok helyes alkalmazásával. A tartalmi követelmények közül az ítélet törvényességét a jogszabályok helyes alkalmazása biztosítja, ezért az ítélet indokolására vonatkozó törvényi rendelkezés is előírja a jogszabályokra való hivatkozás szükségességét.

Abban az esetben, ha vitás az alkalmazandó jogszabály, a bíróság nem elégedhet meg az alkalmazott jogszabályra való egyszerű utalással, hanem ki kell fejtenie, hogy miért alkalmazta a felek által felhívott, a döntésnél egyébként számba jöhető vagy a ténylegesen alkalmazott jogszabályt, illetve a felektől eltérő jogi álláspontot is megfelelően indokolni kell.

Indítványozó álláspontja szerint pontosan ez az a körülmény, amit a Kúria ítélete elmulasztott, ugyanis nem támasztotta alá ésszerű érvekkel, hogy miért nem veszi figyelembe a jogalkotó egyértelmű szándékát, valamint az azzal teljes összhangban lévő, az Indítványozó által előterjesztett érveket.

A 7/2013 (III.1.) AB határozatban elvi élel kimunkáltak szerint

„az Alaptörvény hatálybalépésével immáron az Alkotmánybíróság feladatai közé tartozik a bírói döntések alaptörvény-ellenességének vizsgálata is, amellyel egyidejűleg jelentkezik a tisztességes eljárás megkövetelte gyakorlati szempontok, így az indokolási kötelezettség meghatározásának igénye is. [...] az indokolt bírói döntéshez fűződő jog ebből következően az alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljárás alkotmányos követelményrendszerén belül jelentkezik.”

Fentieket erősíti meg a 7/2013. (III. 1.) AB határozat is, amikor kimondja:

„az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő jog azt a minimális tartalmi követelményt állítja az adóigazgatási eljárásban hozott határozatot felülvizsgáló bírói döntés indokolásával szemben, hogy az eljárási törvény rendelkezéseinek megfelelően a

határozat törvényességét érintő lényeges kérdéseit kellő mélységben vizsgálja meg, és ennek indokait döntésében részletesen mutassa be.”

(b) **Tulajdonhoz való jog**

Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése szerint

„Mindenkinek joga van a tulajdonhoz (...).”

Indítványozó álláspontja szerint a Kúria Ítélete, és az azzal jóváhagyott Bírósági Ítélet a jogbiztonságot sértő értelmezésén, valamint a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmén keresztül súlyosan megsérti az Indítványozónak az Alaptörvény fent hivatkozott rendelkezésében foglalt tulajdonhoz való jogát azáltal, hogy a felmondás és az engedményezésre vonatkozó szabályok alaptörvény-ellenes értelmezésével azt állapítja meg, hogy az Indítványozó a GDPR 6. cikk (1) bekezdés b) pontja szerinti szerződéses jogalapra hivatkozva nem kezelheti követelésbehajtási célból az adósok személyes adatait. Ennek eredményeképpen ugyanis, sérül azon joga, hogy a jogszerű és érvényes jogcímen megszerzett követeléseit nem vagy csak aránytalanul nehezebben tudja érvényesíteni, amely végeredményen a tulajdonhoz való alapvető jogát sérti.

Indítványozó véleménye szerint az alapjogok – így a tulajdonhoz való jog is – korlátozhatók, azonban csak abban az esetben, ha az megfelel az Alaptörvényben foglalt követelményeknek.

Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése szerint:

„(3) Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.”

Az alapjogok korlátozására tehát az Alaptörvény a szükségesség-arányosság teszt alkalmazásával ad lehetőséget. Az Alkotmánybíróság a tulajdonhoz való jog korlátozásával az **58/1994. (XII. 14.) AB határozatában** foglalkozott:

„A tulajdonhoz való jog nem korlátlan, a tulajdonosnak joga gyakorlása során tekintettel kell lennie mások jogaira, jogos érdekeire. A tulajdonhoz való jog, mint alapjog korlátozása alkotmányos, ha másik jog védelme vagy érvényesülése, illetve egyéb alkotmányos cél más módon nem érhető el és a korlátozás arányban áll az elérni kívánt cél fontosságával.”

Jelen esetben az Indítványozó tulajdonhoz való joga áll szemben az Adós információs önrendelkezéshez és személyes adatok védelméhez való joggal. Indítványozó álláspontja szerint a tulajdonhoz való jog korlátozása jelen esetben nem felel meg a szükségesség-arányosság követelményének, ugyanis Indítványozó az adatkezeléssel csupán a szerződést szegő Adóssal szemben kívánja jogszerű követelését érvényesíteni, azaz az Adóst a szerződésszerű teljesítésre kívánja rászorítani. Indítványozó csupán az ehhez feltétlenül szükséges személyes adatokat kívánja kezelni, méghozzá úgy, hogy a GDPR és az Infotv. rendelkezéseinek megfelelő védelmet biztosít az Adós személyes adatai számára. E kapcsán megjegyezzük továbbá, hogy a GDPR által lefektetett jogalapok egyenértékűek, azok közül egyik használata sem élvez elsőbbséget. Így amennyiben a szerződés teljesítése jogalap tekintetében fennállnak az annak alkalmazásához szükséges feltételek, a szerződéses jogalap alkalmazható. Így szükségtelen tehát más jogalap (pl. jogos érdek) alkalmazhatóságát megvizsgálni.

Az arányosságnak való meg nem felelést támasztja alá továbbá az, hogy a jogos érdek jogalapra történő áttérés esetén az esetleges tiltakozáshoz való jog gyakorlása, így a tiltakozásra vonatkozó érintetti kérelmek folyamatos befogadása, feldolgozása és megválaszolása, azok érdemi hatásának elmaradására tekintettel indokolatlan adminisztrációs terhet és költséget jelentene a az Indítványozó számára.

Az Alkotmánybíróság továbbá a 15/2014.(V.13.) AB határozatában megállapította, hogy

*„... a kúriai ítélet nem azért alaptörvény-ellenes, mert maga az Étv. 30.§ (1) alaptörvény-ellenes, hanem azért, mert a fenti jogszabályt a Kúria tévesen értelmezte azáltal, hogy **elmulasztotta a***

jogszabály szöveg komplex értelmezését elvégezni. A Kúria tévesen az Étv. rendelkezése értelmét csak kizárólag textualista nyelvtani értelmezéssel állapította meg ahelyett, hogy más értelmezési módszereket is igénybe vett volna. Az AB felhívta a bíróság figyelmét, hogy a jogszabályszövegnek nemcsak nyelvtani, hanem más módszerek alapján történő értelmezése is lehetséges, bár mindig a jogszabály által használt szavak, kifejezések, illetve a nyelvtani formulák a kiinduló pont. A szemantikai és a szintaktikai értelmezés nem az egyedüli, ha a nyelvtani értelmezés abszurd eredményre vezetne azt el kell vetni, és a szó szerinti értelemtől eltérő, adott esetben azzal szemben álló értelmet kell a jogszabályszövegnek tulajdonítani."

A fent hivatkozott Alkotmánybírósági határozat is azt támasztja alá, hogy - ahogy azt fentebb is kifejtettük - a Bíróságok alkotmány-ellenesen értelmezték a szerződés felmondása és az engedményezés joghatásai tekintetében. Ugyanis habár a régi Ptk. 321. § (1) bekezdése csupán annyit rögzít, hogy „**A felmondás a szerződést megszünteti**”, ahogy azt a régi Ptk.-hoz fűzött magyarázat is rögzíti, hatálya azonos a megszüntető szerződéssel, tehát a szerződés felmondás esetében is a jövőre nézve szűnik meg, és így a már teljesített szolgáltatásért ellenszolgáltatás jár, az ellenszolgáltatás nélkül fizetett pénzösszeg pedig visszakövetelhető.”¹⁷ Tehát amíg a felek nem számolnak el egymással és a szerződéses teljesítések között nem áll be az egyenértékűség, a felek szerződésből folyó elszámolási kötelezettség fennállása okán a felek között a jogviszony, ebben a csökkentett formában, de egyértelműen fennmarad. **Olyannyira nem szűnik meg a szerződés, hogy a felek elszámolását is elsődlegesen maga a szerződés rendezil**

Az Indítványozó álláspontja szerint a fent hivatkozott Alkotmánybírósági határozattal ellentétben a Bíróságok csupán a textualista nyelvtani jogszabályértelmezést végezték el, amelyek a hivatkozott jogszabályok olyan alkotmány-ellenes értelmezését eredményezték, amely végeredményben az Indítványozó tulajdonhoz való jogának Alaptörvény ellenes korlátozásához vezetett.

Az Alkotmánybíróság továbbá kifejtette két határozatában, hogy

„A polgári jogi tulajdonfogalomtól való elhatárolás azonban nem eredményezi a tulajdonjog részjogosítványai alkotmányos védelmének teljeskörű hiányát. A tulajdonhoz való jog – azon belül a tulajdonjog részjogosítványainak – korlátozása akkor alkotmányellenes (alaptörvény-ellenes), ha az elkerülhetetlen, tehát kényszerítő ok nélkül történik, továbbá, ha a korlátozás súlya a korlátozással elérni kívánt célhoz képest aránytalan. Az állam egyfelől – az alkotmányos kivételek lehetőségétől eltekintve – köteles tartózkodni a magán- vagy jogi személyek tulajdonosi szférájába való behatolástól, másfelől köteles megteremteni azt a jogi környezetet, azt az intézményi garanciát, amely a tulajdonhoz való jogot diszkrimináció nélkül működőképessé teszi¹⁸.”

„... alapjogi védelem illeti meg azt is, akinek a tulajdonszerzéshez kétségtelen jogcíme van. A jogcím akkor kétségtelen, ha az egyértelmű.”¹⁹

Indítványozó tehát nem vitatja, hogy a tulajdonjog korlátozás, amennyiben megfelel a szükségességi-arányossági tesztnek, megfelel az Alaptörvény rendelkezéseinek, **azonban álláspontja szerint jelen ügyben a Bíróságok – fentiekben részletezett – alaptörvény-ellenes jogszabályértelmezése és eljárása folytán merült fel, ami az Indítványozó tulajdonhoz való jogának jogellenes megsértéséhez vezetett.**

Összegezve tehát a Bíróságok Alaptörvény ellenes jogszabályértelmezése következtében az Indítványozó a már megszerzett követelése tekintetében nem lenne, vagy aránytalanul nehezebb lenne csak képes azok behajtására.

3. KÉRELEM

A fentiekre tekintettel Indítványozó kéri a T. Alkotmánybíróságot, hogy

¹⁷ Régi Ptk. 321. § (1) bekezdéséhez fűzött Nagykommentár.

¹⁸ 3009/2012. (VI. 21.) AB határozat

¹⁹ 5/2016. (III. 1.) AB határozat

- i. A jogbiztonság alapelveinek és a tisztességes eljáráshoz való jognak a megsértése és Indítványozó tulajdonhoz való jogához való sérelme miatt az Abtv. 43.§ (1) és (2) bekezdése alapján semmisítse meg a Kúria fellebbezési eljárás során hozott ítéletét és utasítsa új eljárás lefolytatására a Kúriát.
- ii. Amennyiben a T. Alkotmánybíróság indokoltnak látja Indítványozó kéri, hogy az Abtv. 43.§ (1), (2) és (4) bekezdésében meghatározottak szerint a T. Alkotmánybíróság semmisítse meg a Kúria ítélete mellett a Bíróság Kúria által fellebbezési eljárás során jóváhagyott ítéletét is, és utasítsa új eljárásra a Bíróságot.
- iii. Továbbá, ha a T. Alkotmánybíróság indokoltnak látja, Indítványozó kéri, hogy a T. Alkotmánybíróság az Abtv. 43.§ (1), (2) és (4) bekezdésében meghatározottak szerint semmisítse meg a Kúria és a Bíróság ítéleteit, illetve a NAIH határozatait és utasítsa új eljárásra a NAIH-ot.

4. ELJÁRÁSI KÉRDÉSEK

Nyilatkozunk arról, hogy az ügyben felülvizsgálati eljárás a Kúria előtt, annak kizártsága folytán nem volt, illetve arról, hogy perújítás kezdeményezésére nem került sor.

Indítványozó jogi képviselője elektronikus úton való kapcsolattartásra kötelezett. Indítványunkat az alkotmányjogi panasz benyújtására irányadó szabályok szerint, az első fokon eljáró bíróság részére, a rendelkezésre álló formanyomtatványon terjesztjük elő.

Melléletek:

1. sz. melléklet: Ügyvédi meghatalmazás
2. sz. melléklet: A Kúria Kf.V.39.291/2020/5. számon hozott ítélete
3. sz. melléklet: A Fővárosi Törvényszék 105.K.700.451/2019/9. számon meghozott ítélete
4. sz. melléklet: Indítványozó cégkivonata
5. sz. melléklet: Indítványozó képviselőjére jogosult ügyvezető aláírásmentája
6. sz. melléklet: Személyes adatok kezelésére vonatkozó nyilatkozat

Tisztelettel:

képviselőjében KPMG Legal Tóásó Ügyvédi Iroda